

Dissabte, 26 de febrer de 2005, Aula 3.1 UB

Seminari 96

Educació i Globalització

Participen: Jaume Botey , Javier Centol i Anna Meca

Proposta d'Estudiants de la UAB

Jaume Botey

El seminari s'escau amb el tema general del Fòrum. La introducció en la present taula rodona té dos eixos de referència fonamentals: les polítiques del Banc Mundial (BM) i els seus documents referits a l'educació, i el model globalitzador que es desprèn del Tractat per la Constitució Europea.

De les propostes del BM, destacar que només contempen la vessant economicista i que responen a una concepció de l'educació per a la posterior productivitat. Deixen de banda, per tant, tots els aspectes relacionats amb el creixement personal i l'enriquiment de l'individu. Per exemplificar-ho, es llegeixen algunes recomanacions del BM que qualifica de crueltat evident pel model econòmic i social que volen imposar. Tot i no ser normatives que obliguen, cal recordar que esdevenen recomanacions obligatòries pels països que volen obtenir crèdits. Sobre el Tractat de la constitució Europea, que recorda que Espanya acaba de ratificar, s'adverteix que declara que l'únic model possible és el neoliberalisme. A la pràctica això suposa la privatització de serveis i l'exclusió de la població marginada. La privatització s'exemplifica en les atribucions establertes per la Constitució: les econòmiques se les reserva la Unió Europea per a definir el marc general d'actuació; l'Estat, amb un marge de maniobra cada vegada més petit, s'ocuparà dels serveis socials; la resta, totes, passen a mans de la societat civil. Això, a efectes pràctics, significa privatitzar sobretot l'ensenyament i la sanitat.

El context defineix, per tant, un model econòmic que condicionarà molt negativament el model educatiu perjudicant socialment i laboralment l'ensenyament i obligant a pagar per una educació digne. Com a conclusió: les respostes del model que es dibuixa ja estan afectant les persones.

Javier Centol

L'objectiu de la ponència és explicar les repercussions que les polítiques neoliberals tenen sobre la salut mental i les relacions socials. Vivim en una matriu cultural patògena que ens aboca a la malaltia i a la manca de projecte vital a través d'uns paràmetres de vida evidents: un sistema educatiu massificat, finalista i exclouent; una democràcia participativa d'electors passius; un model de producció basat en la precarietat laboral i uns valors neoliberals individualistes. L'augment de les malalties mentals es pot relacionar amb tots aquest indicadors que, alhora que hegemonitzen el paradigma biològic, recolzat per la indústria farmacèutica, debiliten la xarxa de salut pública. Això produeix que el sistema sanitari tracti malament les persones amb problemes mentals. S'obvia la psicoteràpia en favor de la farmacologia, augmentant, per exemple, el consum d'antidepressius, que no tenen en compte els indicadors socials ni el context del malalt i que no li milloren la salut. Per tant, el model liberal no serveix per a resoldre els problemes psicològics que crea.

Anna Meca

Un altre exemple de les conseqüències del model que s'imposa és la immigració. La ponent explica l'experiència d'exclusió dels seus avis i pares, andalusos, a la seva arribada a Catalunya: les barraques de Can Tunis, el trasllat al Camp de la Bota i com la mateixa gent va crear-se una xarxa de serveis socials per la comunitat. Entre aquests serveis hi havia l'educació, que la seva mare va rebre d'escolapis voluntaris. Sobre la immigració més recent ressalta que arriben a casa nostra els que no tenen res a perdre. A diferència de la primera immigració hi ha noves dificultats: idiomàtiques, culturals i educatives. En aquest sentit alerta dels problemes del professorat per establir noves metodologies en el nou context. Cal invertir el procés i els educadors tenen la responsabilitat de treballar per fer perdre la por a uns i altres i aconseguir que la nova situació suposi un enriquiment social.

Debat

Les primeres intervencions giren entorn a la immigració per recordar que aquesta es produeix per obligació i que fins i tot en els casos d'integració més exitosa caldria considerar-la una desgràcia perquè és fruit de la necessitat. En aquest sentit es critica el paper de les ONG's perquè donen la sensació d'haver abandonat la lluita per atacar l'arrel del problema.

Aquest discurs s'assumeix però es demana mirar la immigració com dues cares de la mateixa moneda: negativa, conseqüència de la necessitat, però positivant-la des del país d'acollida, ja que els fluxos de nous immigrants aniran creixent.

També hi ha una intervenció al voltant de les presons com a un altre exemple de les mancances del sistema ja que acaba sent un mecanisme de contenció generalitzat que no s'acota a casos extrems.

Jaume Botey conclou el seminari demandant respostes positives, reclamant el paper de l'educació i expressant la seva satisfacció pel paper d'aquest Fòrum per posar de relleu les mancances del sistema.